

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci rozhodl samosoudkyně Mgr. Lucíí Trejbalovou ve věci

žalobce: X, narozený dne X
státní příslušník X
bytem X
zastoupený advokátem Markem Sedlákem
sídlem Milady Horákové 13, Brno

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 1. 2026, č. j. MV-188789-3/OAM-2025

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Včasně podanou žalobou napadá žalobce rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 16. 10. 2025 č. j. CPR-10165-34/ČJ-2025-931200-SV.
2. Prvostupňovým rozhodnutím bylo žalobci uloženo správní vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. b) bod 4 a 9 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), a stanovena doba, po kterou nelze žalobci umožnit vstup na území členských států EU, Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace (dále také jen „smluvní státy“), na dobu 30 měsíců. Počátek běhu doby, po kterou nelze žalobci umožnit vstup na území uvedených států, byl podle § 118 odst. 1 zákona o pobytu cizinců stanoven ode dne, kdy žalobce vycestuje z území uvedených států. Podle § 118 odst. 3 uvedeného zákona byla žalobci stanovena doba k vycestování do země státního občanství cizince nebo třetí země, kde je oprávněn pobývat nebo která ho přijme, na dobu 30 dnů ode dne, kdy žalobce pozbude postavení žadatele o udělení mezinárodní ochrany a poté, co odpadne důvod znemožňující jeho vycestování po právní moci rozhodnutí o vyhoštění. Podle § 179 zákona o pobytu cizinců nebyly shledány důvody znemožňující vycestování.
3. Správní orgán I. stupně shrnul dosavadní pobyt žalobce na území ČR. Konstatoval, že žalobce se dne 22. 3. 2025 dostavil do PSC Zastávka s platným vietnamským pasem, aby požádal o mezinárodní ochranu. Bylo zjištěno, že žalobce nemá žádné oprávnění k pobytu na území ČR, dosud o mezinárodní ochranu nežádal. Do ČR přicestoval dne 21. 9. 2023 letecky na jednovstupové české vízum platné od 15. 9. 2023 do 13. 12. 2023. Dne 30. 4. 2024 cizinecká policie zahájila řízení ve věci správního vyhoštění dle § 119 odst. 1 písm. b) bod 4 zákona o pobytu cizinců, které bylo překvalifikováno a dne 22. 8. 2024 bylo žalobci vydáno rozhodnutí o povinnosti opustit území členských států EU a smluvních států dle § 50a odst. 2 písm. b) zákona o pobytu cizinců a stanovena doba k vycestování na 30 dnů od nabytí právní moci. Po zamítnutí žalobcova odvolání nabylo toto rozhodnutí právní moci dne 28. 11. 2024. Žalobce nevycestoval a od 29. 12. 2024 pobýval na území znovu neoprávněně, čímž opakovaně porušoval právní předpisy. Proto bylo zahájeno řízení o správním vyhoštění, a poté co byla rozhodnutím ze dne 28. 5. 2025 žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítnuta a rozhodnutí nabylo právní moci dne 24. 6. 2025, bylo rozhodnuto o správním vyhoštění. Správní orgán I. stupně vycházel z okolností týkajících se žalobcova neoprávněného pobytu na území ČR, přiměřenost rozhodnutí z hlediska zásahu do jeho soukromého a rodinného života posuzoval na základě obsahu žalobcovy účastnické výpovědi a svědeckých výpovědí jeho matky, bratra a sestry, kteří žijí na území a mají zde povolen trvalý pobyt, a dále na základě skutečností zjištěných při opakovaných pobytových kontrolách v prodejně potravin žalobcovy matky, kde žalobce pracuje. Neshledal nepřiměřenost rozhodnutí o správním vyhoštění ve smyslu § 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců zejména též s ohledem na to, že neoprávněný pobyt žalobce po vydání rozhodnutí o povinnosti opustit území ČR, tedy rozhodnutí bez negativních důsledků s možností legalizace následného pobytu, byl hodnocen jako závažné porušení právních předpisů. O důsledcích svého počínání žalobce věděl, do dané situace se dostal svou vinou. Nucené vycestování pak bude znamenat újmu, která je nezbytným průvodním jevem realizace

správného vyhoštění. K rodinné situaci žalobce správní orgán I. stupně dodal, že není povinností žalobce zajistit celodenní osobní péči o matku, zejména pokud ta z vlastní vůle odmítá pomoc dalších členů rodiny. Matka se neléčí, cítí se samostatná, s výjimkou zařizování některých záležitostí, dochází do obchodu, kde má je potíže s počítáním na pokladně, připustila vycestování žalobce zpět do Vietnamu.

4. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání, které posoudil žalovaný v napadeném rozhodnutí. Podle žalovaného žalobce pobýval na území bez platného oprávnění k pobytu od dne 29. 12. 2024 až do příchodu do PSC Zastávka dne 22. 3. 2025, a tím opakovaně porušil právní předpisy a mařil výkon správního rozhodnutí, byly naplněny podmínky pro správní vyhoštění dle § 119 odst. 1 písm. b) bodů 4 a 9 zákona o pobytu cizinců. Také nelze odhlédnout od skutečnosti, že žalobce na území ČR pobýval neoprávněně již před 29. 12. 2024, proto mu bylo vydáno rozhodnutí o povinnosti opustit území členských států EU a smluvních států, tuto povinnost ale nesplnil. Nebyly zjištěny žádné jiné žalobcovy vazby na území ČR než přítomnost rodinných příslušníků na území. Nic žalobci v návratu do Vietnamu nebrání, má možnost vytvořit si tam zázemí v domě matky. Sám se vyjádřil tak, že jeho návratu nebrání žádné překážky, kromě zdravotních problémů jeho matky. I vzhledem k relativně krátké době pobytu mimo domovskou zemi je jeho zpětná integrace do vietnamské společnosti je možná. Dále žalovaný hodnotil, zda je mezi žalobcem a jeho matkou vztah závislosti, který by mohl představovat zásah do rodinného života ve smyslu čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Uzavřel, že nepřiměřenost rozhodnutí o správním vyhoštění vzhledem k dopadům do soukromého nebo rodinného života žalobce či jiných osob není dána. O žalobcovu matku se mohou postarat další dva rodinní příslušníci, kteří se na území nacházejí oprávněně na základě povolení k trvalému pobytu. Žalovaný zdůraznil, že právo pobývat na území ČR nepatří do kategorie základních lidských práv a zásah do soukromého a rodinného života cizince je připuštěn, děje-li se tak v souladu se zákonem a v oblasti zájmů chráněných státem. Veřejný zájem, který žalobce svým jednáním narušuje, spočívá v zájmu na dodržování právních předpisů ve všech oblastech života, k čemuž v imigračních případech navíc přistupuje legitimní požadavek státu, aby se zde zdržovali pouze cizinci s platným pobytovým oprávněním a cestovním dokladem, cizinci respektující ČR jako autoritu a dodržující veškerá pravidla pro pobyt na území cizího státu. Zopakoval, že vzhledem k rodinným vazbám žalobce na území ČR byl v minulosti cizineckou policií akceptován postup dle § 50a odst. 5 zákona o pobytu cizinců a žalobci byla uložena povinnost opustit území členských států EU a smluvních států, toto mírnější opatření se minulo účinkem, žalobce jej ignoroval, na území setrval bez oprávnění k pobytu a situaci se svou matkou neřešil. Tím se zintenzivnilo narušování veřejného zájmu ze strany žalobce a uložení správního vyhoštění je adekvátní. Žalobce po uplynutí doby správního vyhoštění může ve své domovské zemi požádat o příslušné pobytové oprávnění a po dobu 30 měsíců, kterou žalovaný nepovažoval za nepřiměřeně dlouhou, mohou jeho matce pomáhat její další dospělé děti, případně lze využít dalších možností, jak matce zajistit pomoc a péči. Tvrzenými, ale nedoloženými psychickými problémy matky žalobce nelze zhojit žalobcův neoprávněný pobyt na území ČR ani opakované porušování právních předpisů.

II. Žaloba

5. Žalobce namítal, že napadené rozhodnutí představuje nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života zaručeného čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod celé rodiny, zejména žalobce a jeho matky. Popsal, že matka ukončila léčbu nedobrovolně,

rodina není schopna zajistit jí dostupnou psychiatrickou léčbu. Proto žalobce nevystoupal z území ČR, jak plyne z výsledku jeho i výsledků svědků. Hospitalizace matky po smrti otce, kvůli jehož nemoci žalobce přicestoval, je známkou jejího vážného psychického stavu. Matka odmítá opustit dům, kde s otcem žila, není schopná se o sebe v běžných věcech postarat. Žalobce nezůstal na území ČR svévolně, snažil se situaci řešit žádostí o vízum za účelem strpení pobytu a žádostí o dlouhodobé vízum za účelem péče o rodiče. Podle žalobce není na území ČR jediná osoba kromě žalobce, která by byla ochotná a schopná o matku pečovat. O matku musí někdo pečovat, dokud se její stav nezlepší alespoň tak, aby byla ochotná se vrátit s žalobcem do Vietnamu. V případě návratu by žalobce nebyl schopen svůj pobyt zlegalizovat a vrátit se starat o matku, která se odmítá vrátit do Vietnamu.

6. Žalobce upozornil na výklad žalovaného, který uvedl, že smyslem čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod není chránit vztah mezi rodiči a dospělými dětmi, pokud zde není závislost. Žalobce namítal, že žalovaný nevysvětlil, jak vykládá pojem „závislost“, když posuzuje vztah mezi žalobcem a jeho matkou. Podle žalobce je na něm matka závislá. Po smrti otce trpí dlouhodobými problémy, nechce se odstěhovat, chová se zmateně a často neracionálně, není schopná žít sama. Sice nepotřebuje peníze, ale jen proto, že žalobce se stará o obchod, který se nachází ve stejných prostorách, ve kterých s matkou bydlí. Pokud žalobce vycestuje a nebude se o obchod starat, matka o příjmy z obchodu přijde. Přitom výnos z obchodu není takový, aby vystačil na mzdu pro další pracovní sílu nebo uhradil pečovatele, který by se o matku staral.
7. Ani skutečnost, že v ČR žijí sourozenci žalobce, nic nemění na tom, že matka je v současnosti závislá na žalobci. „Závislost“ je třeba posuzovat podle aktuálního skutečného stavu a vztahu mezi oběma osobami. Na takové závislosti nic nemění možnost, že by matka mohla být stejně závislá na někom jiném. Žalovaný proto nesprávně tvrdí, že tento vztah závislosti neexistuje proto, že tato závislost by hypoteticky mohla být po odjezdu žalobce z ČR přenesena na jeho sourozence nebo pečovatelskou službu. Žalobce dodal, že ze strany sourozenců se nejedná o nechuť starat se o matku. Sourozenci nejsou schopni být s matkou a dohlížet na ni v takovém rozsahu jako žalobce. Nechtějí ani matku proti její vůli vystěhovat z domu, kde žila s otcem a ubytovat ji u sebe. Matka byla hospitalizována na psychiatrii kvůli tomu, že chtěla ublížit sama sobě i otci. Je proto lepší, když se o ni žalobce stará sám v jejím bytě, než aby byla proti své vůli přestěhována do domácnosti, kde žijí i děti sourozenců.
8. Z uvedených důvodů žalobce navrhoval, aby soud zrušil rozhodnutí žalovaného i prvostupňové rozhodnutí, věc vrátil správnímu orgánu I. stupně k dalšímu řízení a žalovanému uložil povinnost nahradit žalobci náklady řízení.

III. Vyjádření žalovaného

9. V písemném vyjádření k žalobě žalovaný konstatoval, že s námitkami nepřiměřeného zásahu do soukromého a rodinného života žalobce se vypořádal v napadeném rozhodnutí. Na základě podrobného přezkumu a výsledků rodinných příslušníků žalobce žalovaný uzavřel, že vztah mezi žalobcem a matkou není možné popsat jako vztah, ve kterém by byla matka na péči žalobce závislá. Sourozenci žalobce mají možnost o matku se starat, případně jí zprostředkovat pomoc skrze pečovatelskou službu a najmout jí výpomoc v obchodě. Matka žalobce ostatně správnímu orgánu sdělila, že pomoc žalobce na chodu jejího odchodu je tím, s čím jí žalobce nejvíce pomáhá. Jeho roli v obchodě může suplovat jakákoli výpomoc. Neochota matky žalobce přijmout jinou pomoc než tu, kterou jí poskytuje žalobce s

uloženým správním vyhoštěním, nemůže být důvodem k legalizaci protiprávního jednání žalobce.

10. Žalovaný odkázal na napadené rozhodnutí a navrhoval, aby soud žalobu zamítl.

IV. Replika žalobce

11. Žalobce reagoval na vyjádření tak, že upozornil na matčiny sebevražedné sklony v době nemoci otce. Proto rodina upřednostňuje, aby se o matku staral žalobce, nikoli sourozenci, aby matka nezůstávala sama s dětmi. Závěry žalovaného jsou obecné, nepřihlízející ke konkrétní situaci žalobce a jeho rodiny. Žalobce neusiluje o legalizaci svého pobytu, ale o to, aby mu nebylo uloženo správní vyhoštění.

V. Posouzení věci krajským soudem

12. Napadené rozhodnutí a řízení jeho vydání předcházející soud přezkoumal v řízení dle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), v rozsahu a v mezích uplatněných žalobních bodů dle § 75 odst. 2 s. ř. s. Vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu v souladu s § 75 odst. 1 s. ř. s.
13. Skutkové okolnosti případu nejsou sporné. Žalobce do ČR přicestoval dne 21. 9. 2023 letecky na jednovstupové české vízum platné od 15. 9. 2023 do 13. 12. 2023. Po vypršení jeho platnosti z ČR nevycestoval a pobýval zde nelegálně. Z tohoto důvodu dne 30. 4. 2024 cizinecká policie zahájila řízení ve věci správního vyhoštění dle § 119 odst. 1 písm. b) bod 4 zákona o pobytu cizinců. Toto řízení bylo v průběhu překvalifikováno a rozhodnutím ze dne 22. 8. 2024 byla žalobci stanovena povinnost opustit území členských států EU a smluvních států dle § 50a odst. 2 písm. b) zákona o pobytu cizinců s dobou k vycestování na 30 dnů od nabytí právní moci. Po zamítnutí žalobcova odvolání nabylo toto rozhodnutí právní moci dne 28. 11. 2024. Žalobce nevycestoval a od 29. 12. 2024 pobýval na území ČR neoprávněně. Dne 22. 3. 2025 se dostavil do PSC Zastávka s platným vietnamským pasem, aby požádal o mezinárodní ochranu. Rozhodnutím ze dne 28. 5. 2025 byla žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítnuta a rozhodnutí nabylo právní moci dne 24. 6. 2025. Žalobce je dospělý, zdravý, svobodný, bezdětný. Na území ČR žije jeho matka, bratr a sestra s povoleným trvalým pobytem. Žalobce žije s matkou, pracuje v obchodě s potravinami, který provozuje matka. Ve Vietnamu nemá svoji rodinu, zázemí může mít v matčině domě, nic mu kromě toho, že se stará o matku, v návratu do domovského státu nebrání.
14. Soud dodává, že okolnosti žalobcova případu, včetně rodinné situace, zdravotních potíží a úmrtí žalobcova otce a předchozích psychických potíží jeho matky jsou mu dobře známy z předchozích řízení. Rozsudkem ze dne 1. 4. 2025, č. j. 60 A 15/2024-39, byla jako nedůvodná zamítnuta žaloba směřující vůči rozhodnutí o povinnosti opustit území ČR vydaného dle § 50a odst. 2 písm. b) zákona o pobytu cizinců, soud tehdy neshledal vydané rozhodnutí nepřiměřeným z hlediska zásahu do rodinného a soukromého života žalobce. Rozsudkem ze dne 1. 12. 2025, č. j. 73 Az 5/2025-16, zdejší soud zamítl i žalobu proti rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany, soud konstatoval, že žalobcova rodinná situace nemohla být důvodem pro udělení humanitárního azylu, řízení o kasační stížnosti žalobce stále probíhá.
15. Předmětem soudního přezkumu jsou správní rozhodnutí o správním vyhoštění žalobce z důvodu nelegálního pobytu na území České republiky a opakovaného porušování

právního předpisu a maření výkonu správního rozhodnutí dle § 119 odst. 2 písm. b) bod 4 a 9 zákona o pobytu cizinců.

16. Podle uvedených ustanovení platí, že policie vydá rozhodnutí o správním vyhoštění cizinci, který pobývá na území přechodně, s dobou, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území členských států EU a smluvních států, a zařadí cizince do informačního systému smluvních států, a to až na 5 let.
17. Současně dle § 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců platí, že rozhodnutí o správním vyhoštění nelze vydat, jestliže by jeho důsledkem byl nepřiměřený zásah do soukromého nebo rodinného života cizince.
18. V projednávané věci žalobce nezpochybňuje, že byly naplněny podmínky pro vydání správního vyhoštění stanovené v § 119a odst. 2 písm. b) bod 4 a 9 zákona o pobytu cizinců. Nezpochybňuje svůj nelegální pobyt na území ČR, jak byl správními orgány zjištěn. Nezpochybňuje ani to, že nerespektoval předchozí správní rozhodnutí o povinnosti opustit území ČR a po uplynutí stanovené doby 30 od právní moci rozhodnutí ke dni 28. 12. 2024 nevycestoval a svou situaci řešil až podáním žádosti o udělení mezinárodní ochrany dne 22. 3. 2025. Jeho námitky se týkají posouzení rozhodnutí o správním vyhoštění jako přiměřeného z hlediska zásahu do soukromého a rodinného života žalobce a jeho matky.
19. Kritéria, jež se uplatní při posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí podle zákona o pobytu cizinců, tj. i rozhodnutí o správním vyhoštění, jsou stanovena v § 174a uvedeného zákona. Dle tohoto ustanovení platí, že správní orgán zohlední zejména závažnost nebo druh protiprávního jednání cizince, délku pobytu cizince na území, jeho věk, zdravotní stav, povahu a pevnost rodinných vztahů, ekonomické poměry, společenské a kulturní vazby navázané na území a intenzitu vazeb ke státu, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ke státu jeho posledního trvalého bydliště. Účastník řízení je povinen v rámci řízení poskytnout ministerstvu veškeré relevantní informace potřebné k posouzení přiměřenosti vydaného rozhodnutí.
20. Při přezkumu zásahu rozhodnutí o správním vyhoštění do soukromého a rodinného života je podle judikatury Nejvyššího správního soudu (srov. např. rozsudek ze dne 5. 3. 2013, č. j. 8 As 118/2012-45) nutné vycházet především z judikatury Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“) vztahující se ke čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Tato judikatura jednoznačně konstatuje, že v rámci správního vyhoštění se prostřednictvím principu proporcionality vyvažují zájmy cizince na jedné straně a protichůdné veřejné zájmy na straně druhé (viz např. rozsudek velkého senátu ESLP ze dne 18. 10. 2006, *Üner proti Nizozemsku*, stížnost č. 46410/99, body 57-58, a rozsudky ESLP ze dne 31. 1. 2006, *Rodrigues da Silva a Hoogkamer proti Nizozemsku*, stížnost č. 50435/99, bod 39, či ze dne 28. 6. 2011, *Nunez proti Norsku*, stížnost č. 55597/09, bod 70).
21. Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 5. 3. 2013, č. j. 8 As 118/2012-45, uvedl, že: „v případech, které spojují otázku možného porušení práva na respektování rodinného či soukromého života a otázku nuceného vycestování cizince, je nutné vycházet především z judikatury Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“) vztahující se ke čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Tato judikatura zohledňuje zejména: (1) rozsah, v jakém by byl rodinný nebo soukromý život narušen, (2) délku pobytu cizince ve smluvním státě, který hodlá cizince vyhostit, (3) rozsah sociálních a kulturních vazeb na tento stát, (4) existenci nepřekonatelné překážky k rodinnému či soukromému životu v zemi původu, např. nemožnost rodinného příslušníka následovat cizince do země jeho původu, (5) „imigrační historii“ cizince, tedy porušení pravidel cizineckého práva v minulosti, (6) povahu a závažnost porušení veřejného pořádku či

trestného činu spáchaného cizincem (viz např. rozsudek velkého senátu ze dne 18. 10. 2006, Úner proti Nizozemsku, č. 46410/99, body 57-58, a rozsudky ze dne 31. 1. 2006, Rodrigues da Silva a Hoogkamer proti Nizozemsku, stížnost č. 50435/99, bod 39, či ze dne 28. 6. 2011, Nunez proti Norsku, stížnost č. 55597/09, bod 70). Všechna uvedená kritéria je třeba posoudit ve vzájemné souvislosti a porovnat zájmy jednotlivce na pobytu v dané zemi s opačnými zájmy státu, např. nebezpečím pro společnost či ochranou veřejného pořádku. Právo vyplývající z čl. 8 Úmluvy totiž není absolutní a je zde prostor pro vyvažování protichůdných zájmů cizince a státu.“

22. Výklad pojmu *nepřiměřený zásah do rodinného nebo soukromého života* a podřazení zjištěného skutkového stavu tomuto pojmu je pak otázkou výkladu práva a jeho aplikace na zjištěný skutkový stav za využití výše citovaných kritérií stanovených judikaturou ESLP, nikoliv předmětem volného správního uvážení. Přestože právo vyplývající z čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod není absolutní a existuje zde prostor pro vyvažování zájmů jednotlivce a zájmů státu, nejedná se o správní uvážení, jak jej chápe česká judikatura (viz např. usnesení rozšířeného senátu ze dne 23. 3. 2005 č. j. 6 A 25/2002-42, publ. pod č. 906/2006 Sb. NSS, a rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 7. 2004, č. j. 5 As 105/2004-72, publ. pod č. 375/2004 Sb. NSS, ze dne 26. 10. 2007, č. j. 4 As 10/2007-109, ze dne 23. 10. 2008, č. j. 8 As 56/2007-151, nebo usnesení Ústavního soudu ze dne 9. 2. 2001, sp. zn. I. ÚS 229/2000, ze dne 17. 9. 2008, sp. zn. I. ÚS 1744/08, nebo ze dne 23. 10. 2009, sp. zn. IV. ÚS 226/09). Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 4. 2013, č. j. 3 As 46/2012-22, se při posuzování, zda rozhodnutí o správním vyhoštění nezpůsobuje nepřiměřený zásah do soukromého nebo rodinného života cizince ve smyslu § 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců, podpůrně použijí kritéria pro posouzení zásahu do soukromého nebo rodinného života cizince podle čl. 12 odst. 3 směrnice Rady č. 2003/109/ES, o právním postavení státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty, tzn. délka pobytu, věk, zdravotní stav, rodinná a hospodářská situace, sociální a kulturní integrace v zemi pobytu a vazba na zemi pobytu. To přiměřeně platí i v případě, že cizinec nemá podle této směrnice postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta.
23. Zmíněných hledisek si byly správní orgány dobře vědomy, odkázat lze především na str. 7 a 8 rozhodnutí žalovaného, kde byla shrnuta.
24. Žalobcovu argumentaci soud neuznal a ztotožnil se s posouzením přiměřenosti dopadu rozhodnutí o správním vyhoštění ze strany správních orgánů. Jak žalovaný příhodně uvedl ve vyjádření k žalobě, žalobce obdobnou argumentaci uplatnil v odvolání a žalovaný se s ní podrobně vypořádal v napadeném rozhodnutí. V podrobnostech si soud dovolí odkázat na obsáhlé odůvodnění napadeného rozhodnutí, zejména na str. 8 a 9, které navazuje na závěry učiněné již v prvostupňovém rozhodnutí na str. 10 až 12 (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2016, č. j. 1 As 287/2015-51). Není třeba, aby soud závěry správních orgánů znovu opakoval. Vůči podrobným úvahám správních orgánů žalobce žádnou obdobně podrobnou konkurující argumentaci nenabízí, pouze opakuje skutečnosti týkající se soužití s matkou a zdůrazňuje potřebu osobní péče o matku a jeho pomoc v obchodě, neschopnost jeho sourozenců o matku pečovat v obdobném rozsahu, přičemž v těchto skutečnostech spatřuje na rozdíl od žalovaného závislost matky na žalobci. S tvrzenými skutečnostmi se žalovaný podrobně vypořádal.
25. Soud zdůrazňuje, že při posouzení přiměřenosti dopadu rozhodnutí o správním vyhoštění do soukromého a rodinného života žalobce a jeho matky správní orgány vyzdvihly závažnost žalobcova protiprávního jednání. Ta spočívá v tom, že ani předchozí mírnější opatření – rozhodnutí o povinnosti opustit území ČR ve stanovené lhůtě, jež by pro žalobce

nemělo negativní důsledky a umožnilo mu řádně požádat o povolení k pobytu v zemi původu – žalobce nerespektoval a nadále pobýval na území neoprávněně. Do nepříznivé životní situace se tedy žalobce dostal svojí vinnou, musel si být dobře vědom negativních následků opakovaného porušování zákona o pobytu cizinců. Již jedno správní řízení ve věci správního vyhoštění z důvodu nelegálního pobytu s ním bylo zahájeno, žalobce tedy dobře věděl, jaké důsledky pro něj má jeho nelegální pobyt na území ČR. Na tomto závěru nic nemění ani žalobcova předchozí snaha získat oprávnění k pobytu na území ČR. Sám žalobce v žalobě uvedl, že jeho snahy řešit pobytovou situaci ještě před smrtí otce byly neúspěšné, přesto výsledek správních řízení žalobce neakceptoval a na území ČR setrval a posléze nerespektoval ani uloženou povinnost opustit území ČR ve stanovené lhůtě.

26. Již v rozsudku ze dne 1. 4. 2025, č. j. 60 A 15/2024-39, zdejší soud uvedl, že „[p]o dobu jeho nepřítomnosti pak mohou péči nyní již pouze o nemocnou matku zajišťovat ostatní rodinní příslušníci žalobce žijící na území ČR. Ti se ostatně na péči o žalobcovy rodiče podíleli. Překážkou žalobcova vycestování nemůže být ani jejich pobyt v jiném městě na území ČR či zaneprázdněnost, je plně na nich, jak si péči o rodinné příslušníky a podnikání zorganizují a zda k tomu např. využijí i služeb jiných osob či zařízení. Ve shodě s žalovaným soud konstatuje, že správní orgán I. stupně vzal při posouzení věci dostatečně v potaz kritéria stanovená v § 174a zákona o pobytu cizinců. Tedy délku pobytu žalobce na území, jeho věk, zdravotní stav, míru jeho integrace na území ČR a vazby v zemi původu atd. Protože je žalobce v produktivním věku, není zranitelnou ani nezaopatřenou osobou, ani osobou, která potřebuje péči a podporu, vydání rozhodnutí o povinnosti opustit území ČR není nepřiměřeným opatřením.“
27. K obdobným závěrům dospěly správní orgány v přezkoumávaných rozhodnutích. Soud s nimi, jak již bylo uvedeno, souhlasí. Nelze hovořit o závislosti matky na žalobci v situaci, kdy matka žalobce má v ČR kromě žalobce další dvě dospělé děti, které mají na území ČR povolený trvalý pobyt, žijí zde s rodinami, jsou v produktivním věku a nic jim objektivně nebrání, aby péči o matku a pomoc v jejím obchodě převzali, ať už osobně nebo za pomoci dalších osob, případně subjektů poskytujících potřebné sociální služby. Je možné, že pro žalobcovy sourozence představuje pomoc matce větší omezení než pro žalobce, který na území ČR přicestoval na návštěvu za rodiči, zůstal u nich, nemá zde žádné jiné rodinné a pracovní závazky. Faktem zůstává, že sestra a bratr žalobce v ČR trvale žijí, jsou s matkou v kontaktu, na péči o matku se určitým způsobem podíleli a podílejí a jejich budoucí péče není vyloučena. Z ničeho nevyplývá, že by matka žalobce vyžadovala 24hodinovou péči, sama se výjimkou zařizování některých záležitostí považuje za soběstačnou. Tomu ostatně odpovídají zjištění správního orgánu v průběhu podání svědecké výpovědi matky a též zjištění z pobytových kontrol, kdy matka žalobce nevyžadovala žalobcovu nepřetržitou osobní péči a pomoc, dokonce byla samostatně nakupovat. Závažnost aktuálních psychických potíží matky nebyla v řízení prokázána. Neochota matky dojíždět za psychiatrem na delší vzdálenost, případné obtíže při shánění psychiatra, neochota akceptovat pomoc od jiných osob než žalobce, který ale na území ČR pobývá delší dobu nelegálně, nemůže být dostatečným důvodem pro jeho setrvání na území ČR. Opakovaně lze uvést, že matce žalobce mohou poskytnout potřebnou podporu a pomoc jeho sourozenci buď osobně či zprostředkovaně za pomoci využití služeb třetího subjektu. Žalobcova sestra ostatně vypověděla, že se o matku postará, vezme si ji k sobě, vše vážne jen na neschopnosti matky se rodinné situaci přizpůsobit.
28. Soud dodává, že chápe nelehkou a nepříjemnou situaci, ve které se žalobce ocitl. Již v rozsudku ze dne 1. 12. 2025, č. j. 73 Az 5/2025-16, zdejší soud uvedl že, „[r]odinná situace

žalobce je jistě nepříjemná, avšak v podstatě nikoli výjimečná. Je sice smutnou, avšak poměrně běžnou součástí lidského života situace, kdy rodič v důsledku stáří či choroby přestává být schopen samostatně fungovat, a vyžaduje tu větší, tu menší podporu či dohled. Ve zdravě fungujících rodinách pak starost o tuto podporu běžně přebírají děti. Skutečnost, že péče o rodiče představuje pro děti (a jejich rodiny) starost navíc, problém či diskomfort (bylo by pro ně snazší, kdyby rodič byl soběstačný a podporu nepotřeboval), je samozřejmá. Přesto děti své rodiče v takové situaci standardně podporují (osobně či zprostředkovaně), neboť mají rodiče rádi a splácí jim tak jejich rodičovskou péči poskytnutou dětem v minulosti.“ Na poskytnutí takové podpory výhradně ze strany žalobce ovšem není jeho matka odkázána. Soud uzavírá, že při vážení žalobcových soukromých práv a veřejného zájmu státu, aby se na jeho území nacházeli cizinci s povoleným pobytem a respektující právní předpisy, správní orgány nepochybily.

VI. Závěr a náklady řízení

29. Z uvedených důvodů vyhodnotil soud žalobní námitky jako nedůvodné a žalobu zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
30. Ve věci soud rozhodoval, aniž nařídil jednání, v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s., za výslovného souhlasu žalobce i žalovaného.
31. Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 věta první s. ř. s., podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.
32. V souzeném případě měl úspěch žalovaný správní orgán, ten náhradu nákladů řízení nepožadoval, ostatně mu ani žádné náklady nad rámec jeho běžné činnosti nevznikly, soud proto vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den.

Zmeškání lhůty

k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Liberec 2. března 2026

Mgr. Lucie Trejbalová
samosoudkyně